

Hvor begynder det, hvor begynder jeg, hvor begynder Batman?

Af HANS-JØRGEN NIELSEN

Hvor stor en mængde skrift kan en forfatter tillade sig, at pumppe ud i den kulturelle cirkulation ad gangen? En bog om året kan den måske klare at udgive, distribuere, anmeldе, konsumere. Så begynder det at blive kritisk.

Man må betænke det trykte ords, bogens værdighed og eksklusivitet. Fastholdelsen af en censur-instances ("den litterære kvalitet") og dens hensyn), en vis selbierskelse med andre ord, er nødvendig for opretholdelsen af "værdierne".

Men Dan Turell er ubelærket. På mindre end to år har han udsendt tre stædig mere omfangsrige bøger med tekster:

"Områder af skiftende tæthed og tonhed" (112 s., Rhodos 1970). "Bevægelser, formålskøst cirklende" (190 s., Arena 1971). "Manuskripter om hvad som helst" (244 s., Arena 1971).

Dertil kommer i samme periode et omfattende undergrundsforsatserskab på hele otte mindre skrifter:

"40 ark" (1969). "40 linier"

(1969). "Manuskripter" I og II

(1970). "Changes of Light" (1970). "Occult Confessions" (1970). "Speed of Light" (1970). "The Total-Copy System" (1971).

Det er ikke fordi Turell er et overdåigt inspireret, romantisk kraftgeni, han har produceret så meget. Han skriver bare. Det er snarene tale om en slags *dumping*. Et betydningsudsalg på alle planer.

"Destruer ikke en mening", hedder det i "Bevægelser" (s.17). Derimod: "Destruer muligheden mening".

Der antydes et valg mellem tavsheden og en monstrøs snakselighed, der tager alle meninger med og snakker dem ihjel. Turell vælger altså det sidste. Som det hedder et sted i "Manuskripter" (s.99):

"Det er noget pis at sige / der er ikke andet at sige".

2.

den litterære institutions Butiksy-stem?

Her møder man nogle af selvheber-skelsens instanser på et andet niveau. En teksts værdi i cirkulationen skal helst garanteres ved, at den er en afsluttet, afrundet færdigvare. Et værk.

Ved teksten ikke hvordan den får alle sine lemmet til at trække på samme hammel (f.eks. nykritikkens "struktur"), kan den ikke beherske sig og slutte sig (om sig) selv, er den intet Værk og kan ikke tilfordnes varesortimentet, "generne".

I forordet til antologien "Og" regner Hejlskov Larsen og Højholt Turell til de yngre forfattere, hvis tektsbegreber "principielt udelukker deltagelse i antologier". Han undrådiger sig de litterære værkataloger, antologierne.

"Jeg skriver mig frem ... gennem et landskab eller en serie topografiske relationer, hvis konturer jeg endnu ikke kan overskue, et landskab hvor jeg kun dechifrerer nogle få steder og punkter, jeg hele tiden cirkulerer omkring". (Områder, s. 17).

"Når man først er startet kan ordene, bevæge sig hefta på arket og løbe alle steder hen eller iginen steder hen. Betydninger er at lige meget

Med denne artikel om forfatteren Dan Turell indleder vor medarbejder – Hans-Jørgen Nielsen – en artikelserie under fællesrubriken »Aflæsninger«. Artiklerne vil behandle en række af de »svære« yngre forfattere, der på forskellig måde kredser om skriften, betydningens og spreggets problematik, og i den forbindelse tage en række bøger op, som ikke tidligere er blevet anmeldt her i Information.

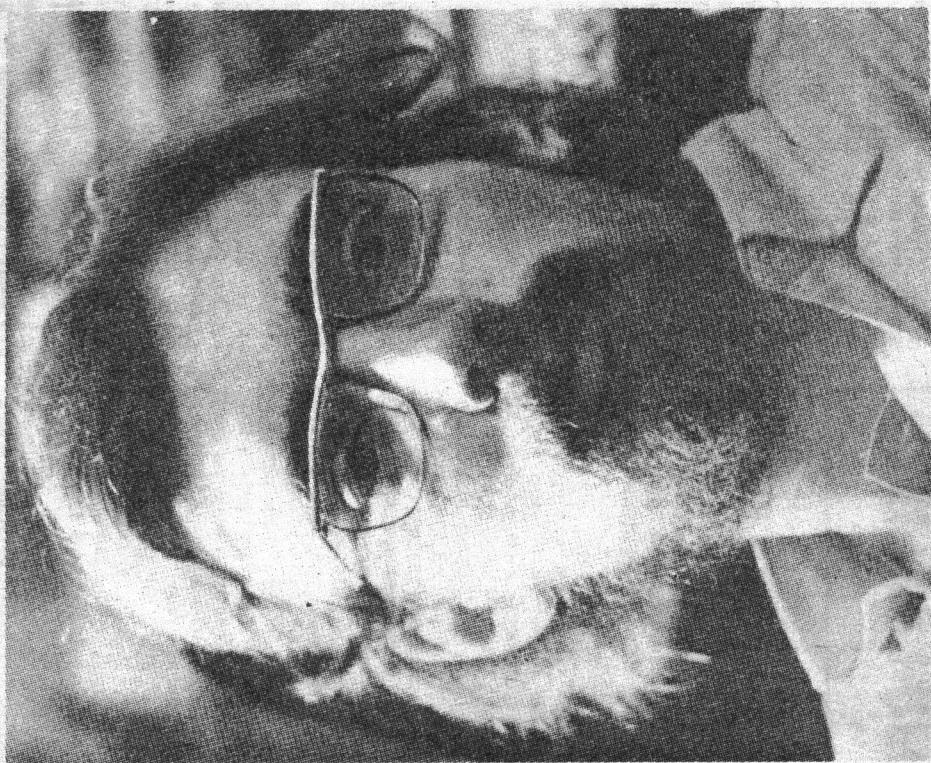
Der er i serien ikke bare tale om at »læse«, men også om at af-læse bøgerne, dvs. diskutere deres ideologiske betydning.

hvor de løber hen er det i orden".

(Bevægelser, s.9).

"Cutting up physical/Landscape I write (again)/The One & continuous manuscript". (Manuskrifter, s. 229). Turells tekst optører sig som citaterne antyder. Den består hverken af afrundede "digte" eller "prosastykker". Dens foretrukne fremtrædelses-måde er læssevis af isolerede spriopunkter. Snapshots rangeret strukturert op efter hinanden med hvide mellemrum mellem sig.

Det er mere eller mindre forudsigelige brokter af samme store, fortol-bende tekst. Begyndelseslos og endelos i sin ren-addition, selvom der indtræffer forskellige afbrydelser og standsninger. Det samme gælder internt for de

DAN TURELL

dele af teksten, der tilsyneladende lader sig udskille som "afrundede" enkeltekster. "Kan det afsluttes er det ikke der" (Manuskripter, s.20).

3.

Et tredje udgangspunkt: Hvor kommer Turells tekst fra? Hvilke skrifter køres ind i dens skrift?

Bag den med det runde og sluttede Kunstmærk ligger myten om Kunstnernen, den suveræne skaber. Værket kommer ud af ingenting og danner sit runde univers. Med det autonome værk demonstrerer Kunstnernen sin oprindelighed, sin originalitet. Varens skin af noget ene-stående trues, hvis det fremtræder som afledt af andre tekster.

Turells tekster er ikke spor enestående. Lige så lidt som de har en bestemt begyndelse og slutning, står de på egne, originale ben.

"Forfatteren, kunstneren, uddøde sociale roller i et sammenbrudt spil. Omringet af tonsvis af lort til alle sider ..." (Områder, s.14).

Bøgernes skrift er i ekstrem høj grad skrift af en anden skrift. Skrevet ud af og ind i det "lort til alle sider", der er teksts betingelse. Den bruger, låner, tvystjæler på alle planer.

"Citat fra sproget: DET SIGER SIG SELV". (Manuskripter, s. 171). Og et af undergrundsskrifterne hedder lige ud: "The Total-Copy System". Turells bøger skriver ikke så meget som de er og bliver skrevet.

Både åbenlyst og skjult er det citater og kopier. Afskrifter af andre "tekstualiteter".

I alle bøgerne er det store afsnit, der demonstrerer det direkte ved at være cut-up og montage af fremmede tekster: Kriminalromancer, tegneserier, Hjemmelsv's glossematik, beat-tekster, andre Turell-tekster, avisartikler, Poetry

tekster osv. Burroughs cut-up-teknik til opklipning og forvrindning af andre tekster anvendes med rent mekanisk formalisme.

Men osse resten af Turells tekster er determineret af andre teksters tonefal, forestillinger, holdninger. Et mere indirekte kopি-system med især følgende virksomme skriftlag:

Et lag gammelmodernisme (Pound, Eliot). Et lag malinovski (det paniske digt). Et lag beatnik -litteratur (Ginsberg, forbilledet Burroughs). Et lag systemdigtning (hvidhed, skrift).

Et lag beatkultur (sangtekster, Leary, flipfilosofi). Et lag superhelt-tegneserier.

Teksten er egentlig bare alle disse fremmede tekstualiteters pårevælling. Dens karakter af fortløbende transmission fra en gigantisk tekstsverden er iøjnefaldende.

Radikalt demonstreder det i tre af undergrundsskrifterne (Speed of Light, Occult Confessions, The Total-Copy System). De er udelukkende montager af overskrifter fra tidsskrifter og avisør på flere spog.

Transmissioner fra teksterne Babel. "Third Hand Poetry" (Manuskripter, s. 36).

4.

Hidtil har det handlet om teksten i dens ydre negativitet. Hvad sker der positivt i den, hvilken betydning tillægger den sig selv?

Man kan begynde med titlerne på de tre store bøger. De indledende kerneord er: "Manuskrifter", "Bevægelse", "Områder". Skriften er grundlæggende, derfra kommer betydningens lys: "Sort lys/Det er det vi projicerer her" (Bevægelse, s.6). Og i den gestus, hvor skriften transmitterer "verden", bliver der "bevægelse" som afføder "områder" – føler i et betydningslandskab.

Titlerne vedfører nogle bestemmelser. Der er tale om områder af "skiftende tæthed og tornhed". Om bevægelse "formålsøst cirkrende". Om manuskripter "om hvad som helst".

Bevægelsen er nivellerende. Fylder sig og tømmer sig "formålsøst cirkende" på stedet med "hvad som helst" som anledning. Dens rent adderende gestus bliver osse moralisk en nedbrydning af hierarkier.

Organiske billeder går ofte igen i teksterne selvbeskrivelse. F.eks. taler Manuskripter (s.42) om en "cyklus swingrådsjøe former/ kan udføre glidende bevægelse har/vakuoler der udtdommes og dannes pany."

Skrifter afsætter overalt "spor", der bliver betydningsspil. "Også skriften ... uundgæligt et spil" (Områder, s.15). Og spillet afsætter det, der kaldes "showet" eller "scenen", hvis større enheder er "billeder". Derfor kaldes skriften osse på dette plan for "filmen" som hos forbillede Burroughs.

"Enhver by er blot en forklædning af scenen, ligesom enhver gade er en forklædning af byen som scenen og

byen igen er det". (Manuskrifter, s. 182). Showet omfatter alt: "Hvor begynder det/ hvor begynder jeg/ hvor begynder Batman". (Bevægelse, s.11).

Trods nivelleringen, eller rettere: i kraft af den, findes der en værdigning inde i denne skrift-maskine. Den kommer til syne allerede i dens opfattelse af nivelleringen som noget organisk. Bevægelsen fører ud af noget stivnet, som det sætter i bevægelse.

Cut-up-forvridningerne, fremmed-gørelsen af sproget med store blokke på engelsk, hierarki-nedbrydningen henter sin energi fra en kritik af "sproget" som stedet for den fastlæste mening. Som beherskelsens program. "Man kunne kalde det instruktio-ner, spor som hvislende drejer forbi huden og undervejs udkristalliserer bevægelsen i armen". (Manuskrifter, s. 172). Eller: "De Arbeitsbeherskede køer på syntetisk arbejde styret af koncentrerede tidsoplosninger ... Bil- ledagrene kontrolleres af et udvalg af Loyale Ordfangere". (Samme, s.51).

Men overfor panikken, den fast-læste og programmerede meningsklaustrofobi står udømmingens strømmen: "Jeg siger ikke at mening er umulig jeg siger kun at også den forandres & findes i forskellige positioner". (Bevægelse, s.19).

5.

alt mere "modernistisk" end mange af sine jævnaldrende. Det har sine grunde.

Via værdigivningen vokser der alligevel, som allerede antydet, en fed idealisme ind under skriften: Kulturen som (sprog) død modstillet Naturen som levende organisk strømmen. En oprindelighed der er forbundet med de skriftlag der har med beatniks, beatmusik, ekstaser og mystik at gøre.

Man får påny den uafsluttelige søgen efter en tabt autenticitet. Denne pendlen mellem panikken og idealitets eufori, der er kunstmytologiens forlængelse. Deraf den modernistiske patos i tonefaldet, der gennemryr hele teksten og under tiden alligevel truer med at afgrænse dens radikalitet.

Med et udtryk, russeren Michael Bachtin har anvendt i en anden, men parallel sammenhæng, kan man i forbindelse med Turell se hvordan det blotte negationsspil risikerer at så om i ren individualistik "formal-anar-kisme".

På den samme tid utopiske og

paniske talestrøm snakker henover

grænser, kun en reel praksis kan

flytte. Og kan derved alligevel blive

deres offer. Den kommer let til

indirekte at bekräfte det bestående

ved bare at stille sig på hovedet i

udkanten af det, som Andslivet ofte

har gjort.

En "interessant" positur eller en

radikal position. Det valg eksisterer

endnu ikke for Turells tekst. Det

bliver intet videre dens tvetydige

be-grænsning.